

St.prp. nr. 57

(2005–2006)

Om investeringer i Forsvaret

*Tilråding fra Forsvarsdepartementet av 5. mai 2006,
godkjent i statsråd samme dagen.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Innledning

Formålet med denne proposisjonen er dels å orientere Stortinget om regjeringens politikk innenfor utvalgte deler av investeringsvirksomheten i Forsvaret, dels å anmode om Stortingets vedtak i en enkeltsak. Styrende dokument for innholdet i denne proposisjonen er blant annet *Innst. S. nr. 234 (2003–2004) jf. St.prp. nr. 42 (2003–2004) Den videre moderniseringen av Forsvaret i perioden 2005–2008*. Utgangspunktet for godkjenning av investeringsprosjektene i Forsvaret er budsjettproposisjonen. Denne investeringsproposisjonen er et supplement til budsjettproposisjonen.

1.1 Innhold

Proposisjonen har følgende innhold:

- Godkjenning av kostnadsramme for nytt bygg og anleggsprosjekt (kapittel 1760 post 47): *Tørrdokk- Haakonsvern*
- Informasjonssaker (kapittel 1760): Følgende saker fremlegges til Stortingets informasjon: *Program Golf/LOS, Nye sjømålsmissiler, Nye fregatter, Panserbekjempelse middels rekkevidde og Brukte pansrede spesialkjøretøy*.

1.2 Forbedring av prosedyrer for investering i forsvarsmateriell

I 2004 introduserte Forsvaret et nytt konsept for fremskaffelse av materielle kapasiteter i forsvars

sektoren. Dette konseptet har vært styrende for revisjonen av Forsvarets prosjektstyringssystem PRINSIX. I det reviderte PRINSIX vektlegges tid ligfasen sterkere enn tidligere, noe som skal sikre bedre beslutninger og prognoser for det ferdige produkt. Arbeidet med å planlegge og gjennomføre investeringer foregår i integrerte prosesser der alle involverte parter er representert. Forsvaret har også tatt i bruk et integrert dataverktøy for både planlegging og gjennomføring av prosjekter.

Disse faktorene skal sikre en bedre planlegging og gjennomføring av Forsvarets investeringer i forhold til tid, kostnad og ytelse. For øvrig viser regjeringen til St.meld. nr. 10 (2005–2006).

2 Godkjenning av nytt bygg- og anleggsprosjekt (kapittel 1760)

2.1 Tørrdokk – Haakonsvern

Det vises til Stortingets beslutning om at det skal investeres i en utvidet tørrdokk ved Haakonsvern, iht. *Innst. S. nr. 232 (2001–2002)*. Det vises også til videre informasjon om saken i St.prp. nr. 1 (2003–2004), St.prp. nr. 12 (2003–2004), St.prp. nr. 42 (2003–2004), St.prp. nr. 1 (2004–2005), St.prp. nr. 65 (2004–2005) og St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 1 (2005–2006).

Prosjektet er basert på en utvidelse av eksisterende tørrdokk i fjell på Haakonsvern, samt diverse utvidelser av tilstøtende infrastruktur som sanitær anlegg og ventilasjonsanlegg i tillegg til fornyelse

av tekniske anlegg. Etter gjennomført anbudskonkurranse foretok Forsvarsbygg i januar 2005 en første evaluering av de innkomne anbudene. Denne evalueringen viste at prosjektet hadde en forventet kostnadsramme på 314 mill. kroner.

Som regjeringens oppfølging av tidligere vedtak ble det i St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 1 (2005–2006) informert om at prosjektet skulle iverksettes, men at det ville bli utført en kvalitetssikring av kostnadsanslag og plan for gjennomføring.

Forsvarsbygg har, ved bruk av eksterne konsulenter og teknisk ekspertise på området, gjennomført en grundig kvalitetssikring inklusive en ny usikkerhetsanalyse. Kvalitetssikringen viste at usikkerheten knyttet til fjellarbeidene var større enn tidligere antatt, og usikkerhetsavsetningene måtte derfor økes vesentlig. For å ta hensyn til den identifiserte usikkerheten, ble prosjektets kostnadsramme økt til 381 mill. kroner. Dette informerte forsvarsministeren Stortinget om 16. desember 2005, i forbindelse med behandlingen av Innst. S. nr. 51 (2005–2006), jf. St.prp. nr. 17 (2005–2006).

Det har også vært gjennomført vurderinger av alternative løsninger for tørrdokken på Haakonsvern, for om mulig å redusere prosjektets totale kostnader. De øvrige vurderte alternativene er flytedokk og «skipsheis», dvs. en løfteanordning som frakter fartøyet opp på land og inn i et lukket bygg. Disse alternativene vil imidlertid ikke kunne tilfredsstille brukerkravene, og det vil være vanskelig å finne plass for løsningene på Haakonsvern. Det må i tillegg gjennomføres betydelige og kostbare anleggsarbeider for begge alternativene, og kostnadene overstiger i vesentlig grad den opprinnelige løsningen med tørrdokk i fjell. Resultatet av vurderingene viser dermed at løsningen med tørrdokk i fjell er den rimeligste og beste løsningen, som også anbefales av Forsvarsbygg.

Som oppfølging av Stortingets vedtak i Innst. S. nr. 232 (2001–2002), er det derfor besluttet å videreføre tørrdokk i fjell på Haakonsvern. Regjeringen tilrår at dette gjøres innenfor en kostnadsramme på 381 mill. kroner. Prosjektet er planlagt ferdig stilt våren 2008.

3 Informasjonssaker (kapittel 1760)

3.1 LOS- programmet

Det vises til St.meld. nr. 10 (2005–2006) Om økonomisk styring i Forsvaret. Det ble her informert om beslutningen om at Program Golf skal endre navn til LOS-programmet i Forsvaret.

Program Golf har vært Forsvarets satsning på nytt felles styringssystem for økonomi, personell

og logistikk, og har således vært et viktig omstillingsverktøy for å nå målene for moderniseringen av Forsvaret iht. Stortingets vedtak. Dette innebærer at Forsvarets militære organisasjon (FMO) får felles prosesser på tvers av alle forsvarsgrener og avdelinger.

Program Golf har bestått av flere aktiviteter for å få etablert et felles integrert forvaltningssystem (FIF) i Forsvaret. Leveranseprosjekt 1 (LP 1) ga Forsvaret et nytt system for lønnsavregning og eksternregnskap. Det henvises til erfaringer med innføringen av LP 1 i St.prp. nr. 1 (2004–2005), jf. også St.meld. nr. 29 (2004–2005) Om merforbruket i Forsvaret i 2004. Det neste trinnet i realiseringen av FIF, som skal gjennomføres av det nye LOS-programmet, benevnes Økonomiprojektet.

Senere prosjekt har som ambisjon å gi FMO en fullstendig logistikk-løsning, med bl.a. funksjonalitet for understøttelse av vedlikehold og anskaffelse i prosjekt. Det endelige omfanget og kostnader for bundet med dette er ikke avklart. Når beslutningsdokumentasjonen er utarbeidet, vil den bli gjenstand for ekstern kvalitetssikring.

Økonomiprojektet har som ambisjon å gi FMO en komplett løsning for virksomhetsstyring, herunder full understøttelse for forsyningstjeneste, inklusive horisontal samhandel, lagerhold og materiellregnskap. Prosjektet vil også bidra til forbedringer i tråd med riksrevisjonens anmerkninger i Dok. nr. 3:8 (2004–2005), Riksrevisjonens gjennomgang av Forsvarsdepartementets regnskap for 2004. Sammen med allerede innførte deler av FIF, vil Økonomiprojektet gi FMO understøttelse av et fullstendig intern- og ekstern regnskapsystem i henhold til økonomiregelverket i staten. Etter at Økonomiprojektet er gjennomført, skal Forsvaret ha etablert et fullstendig internregnskap, inklusive forpliktelsesregnskap, for konsolidering, budsjettering og økonomioppfølging, som legger grunnlaget for en effektiv vertikal styring og horisontal samhandel.

Forsvaret vil tillegge erfaringene fra innføringen av LP 1 i Program Golf betydelig vekt ved gjennomføringen av Økonomiprojektet. Dette gjelder spesielt opplæring av personell, kvalitet på masterdata og grensesnittproblemer.

Prosjektet er gjenstand for ekstern kvalitetssikring. Forsvarsdepartementet vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte etter at den eksterne kvalitetssikringen er avsluttet. De største utfordringene er knyttet til ressursbidrag fra FMO og FMOs evne/kapasitet til gjennomføring, mottak og implementering av løsningen. Den nye løsningen for virksomhetsstyring som Økonomiprojektet

tet skal realisere, planlegges benyttet fullt ut i FMO fra og med regnskapsåret 2008.

3.2 6088 – Nye fregatter

Prosjektet ble vedtatt ved Stortingets behandling av Innst. S. nr. 207 (1998–99), jf. St.prp. nr. 65 (1998–99). Hovedkontrakt for utvikling, design og levering av fem fartøyer med tilhørende våpensystem og kommando- og kontrollsystem ble inngått med Empresa Nacional Bazan (senere Izar og nå Navantia).

Fregattprosjektet ble opprinnelig vedtatt med en kostnadsramme på 12 240 mill. kroner (1999 verdi). Ved Stortingets behandling av Innst. S. nr. 192 (1999–2000), jf. St.prp. nr. 48 (1999–2000), ble kostnadsrammen økt til 14 066 mill. kroner (2000 verdi). I denne justeringen inngikk eskalering på grunn av årlig prisstigning, samt en justering på grunn av større endringer i relaterte valutakurser. Videre ble en rekke kostnadselement knyttet til selve gjennomføringen av prosjektet tatt inn som en del av prosjektets totale økonomiske ramme. Etter dette er prosjektets økonomiske ramme årlig justert kun for prisstigning.

Stortinget ble gjennom St.prp. nr. 1 (2005–2006) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005–2006) informert om at Forsvaret har forhandlet frem en avtale med Navantia, der leveransen av første fregatt ble utsatt til senest 31. mars 2006. Avtalen regulerer også tilhørende kompensasjon for forsinkelsen. Første fartøy ble levert april 2006.

Forsvaret har gjennomført en oppdatert vurdering av fremtidige driftskostnader for fregattene. Planlagt drift gir et forventet årlig behov for driftsmidler på ca. 900 mill. kroner når alle fregattene er levert i 2010. Vurderingen er basert på at tre fregatter er operative, at ett fartøy driftes som opplæringsfartøy og at ett fartøy er til vedlikehold eller klargjøring.

Fregattprosjektet har en systematisk og kontinuerlig usikkerhetsoppfølging. Dette innebærer innsamling, bearbeiding og analyse av alle forhold som kan tenkes å influere på prosjektets gjennomføring. Usikkerhetsarbeidet oppsummeres to ganger årlig, i en analyse som beregner sannsynligheten for prosjektgjennomføring innenfor vedtatte budsjettammer. Prosjektet har fortsatt en betydelig usikkerhet. Analysene viser imidlertid en positiv utvikling siden høsten 2004. Siste gjennomførte analyse viser tilfredsstillende sannsynlighet for at prosjektet, med dagens omfang, kan gjennomføres innenfor vedtatte ramme.

Stortinget ble gjennom behandlingen av Innst. S. nr. 225 (2002–2003), jf. St.prp. nr. 50 (2002–

2003), informert om en økning av stykkprisen for Evolved Sea Sparrow Missile (ESSM), som vil være fartøyenes primære våpen mot lufttrusler. Regjeringen vil komme tilbake til denne saken med en anbefaling innen utgangen av 2007.

3.3 6026 – Nye sjømålsmissiler - Utvikling

Prosjektet ble vedtatt ved Stortingets behandling av B.innst. S. nr. 7 (1994–95), jf. St.prp. nr. 1 (1994–95). Prosjektet omfatter utvikling av et missilsystem for bekjempelse av sjømål, og koordineres med Nansen-klassen fregattprosjekt og anskaffelse av nye MTB-er av Skjold-klassen. Stortinget ble gjennom St.prp. nr. 1 (2005–2006), informert om at utviklingsfasen vil pågå frem til og med 2006. Kongsberg Defence & Aerospace skulle i desember 2005 ha gjennomført den første testutskytningen med NSM i en teknisk evalueringsfase. Missilet ble forsøkt avfyrt ved et skytefelt i Frankrike, men testen ble stoppet før missilet forlot utskytningsrampen, på grunn av en feil i utskytningsrampens systemer. Neste testutskyting planlegges gjennomført sommeren 2006. Utviklingsprosjektet er nå inne i slutfasen, der missilsystemets ytelser og funksjonalitet skal verifiseres mot kontraktskravene fra Forsvaret. Det er fortsatt forventet at utviklingsfasen vil pågå i 2006, med planlagt Final Design Review (FDR) i desember 2006. Ved FDR skal leverandøren vise at de har oppfylt kravene i henhold til kontrakten.

3.4 6027 – Nye sjømålsmissiler - Anskaffelse

Stortinget ble i forbindelse med behandlingen av B.innst. S. nr. 7 (2005–06), jf. St.prp. nr. 1 (2005–06), informert om at departementet, basert på resultatene fra Prosjekt 6026 Nye sjømålsmissiler – Utvikling, planlegger å etablere et eget prosjekt for anskaffelse av nye sjømålsmissiler. Departementet har til hensikt å starte kontraktsforhandlinger om serieleveranse med leverandøren i parallell med slutføring av utviklingsfasen. Fremforhandlet kontrakt vil ta forbehold om godkjenning av FDR i prosjektets utviklingsfase, samt om Stortingets godkjenning av prosjektets anskaffelsesfase.

3.5 5036 – Panserbekjempelse middels rekkevidde

Prosjektet ble vedtatt av Stortinget ved behandlingen av B.innst. S. nr. 7 (2001–2002), jf. St.prp. nr. 1 (2001–2002). Panserbekjempelse middels rekkevidde er et supplement til eksisterende våpensystemer med hhv. kort og lang rekkevidde. Stortinget

er tidligere blitt informert om at Forsvarsdepartementet vurderte å få anskaffelsen endret i omfang eller avsluttet, jf. Innst. S. nr. 240 (2004–2005), jf. St.prp. nr. 65 (2004–2005) og B.innst. S. nr. 7 (2005–2006), jf. St. prp. nr. 1 (2005–2006).

Forsvarsdepartementet har utredet konsekvenser ved en ev. avslutning av prosjektet og har etter en samlet vurdering kommet til at det vil være hensiktsmessig å videreføre prosjektet i tråd med Stortingets tidligere vedtak. Våpensystemet anses av forsvarssjefen å være et sentralt ledd i Hærens fremtidige operative struktur.

Prosjektets vedtatte kostnadsramme (post 45) er 957 mill. kroner.

3.6 5026 – Brukte pansrede spesialkjøretøy

Prosjektet ble vedtatt ved Stortingets behandling av B.innst. S. nr. 7 (1995–96), jf. St.prp. nr.1 (1995–96). Prosjektet skal tilføre Hærens mekaniserte brigade pansrede brukte spesialkjøretøy, og tilføre Forsvarets innsatsstyrke Hær pansrede brukte spesialkjøretøy basert på vogner av typen M-113.

Stortinget er tidligere blitt informert om at Forsvarsdepartementet vurderte å redusere prosjektets omfang, jf. Innst. S. nr. 240 (2004–2005), jf. St.prp. nr. 65 (2004–2005) og B.innst. S. nr. 7 (2005–2006), jf. St. prp. nr. 1 (2005–2006).

Det pågår nå et arbeid med å revidere prosjektets styringsdokumenter mht. reduksjon i antall kjøretøy og fastsettelse av ny og redusert kostnadsramme, inklusive avsetning til usikkerhet. Forsvarsdepartementet vil komme tilbake med informasjon om justert kostnadsramme i St.prp. nr. 1 (2006–2007).

Prosjektets tidligere vedtatte kostnadsramme (post 45) er 1 148 mill. kroner.

Forsvarsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om investeringer i Forsvaret.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om investeringer i Forsvaret i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om investeringer i Forsvaret

I
Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet
får fullmakt til å gjennomføre anskaffelsesfasen av
Tørrdokk – Haakonssvern iht. oppgitt kostnads-

ramme i pkt. 2 i denne proposisjon. Utbetalinger
for 2006 skal holdes innenfor bevilgningene gitt i
2006 under kapittel 1760 Nyanskaffelser av materi-
ell og nybygg og nyanlegg.
